

Зміст

1.	Основні підсумки діяльності КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва» у 2019 році	стор. 1 - 3
2.	Робота з охорони та збереження нематеріальної культурної спадщини.....	стор. 3 - 8
2.1	Робота з фондом фольклорних записів.....	стор. 3 - 4
2.2	Збирацько-дослідницька робота.....	стор. 4
2.3	Робота над Переліком елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області.....	стор. 4 - 6
2.4	Висвітлення роботи лабораторії на сайті ООМЦКМ, публікації фольклорно-етнографічних матеріалів.....	стор. 6
2.5	Популяризація нематеріальної культурної спадщини у рамках наукових, розважально-просвітницьких заходів та у ЗМІ.....	стор. 6 - 8
3.	Культурно-дозвілєва та творча діяльність.....	стор. 8 - 19
3.1	Організація масово-видовищних та культурно-мистецьких заходів	стор. 8 - 12
3.2	Соціокультурні проекти.....	стор. 12 - 14
3.3	Участь у міжнародних, всеукраїнських та обласних культурно-мистецьких проектах.....	стор. 14 - 18
3.4	Діяльність творчих колективів центру.....	стор. 18 - 19
4.	Виставкова діяльність.....	стор. 19 - 23
4.1	Виставки щодо популяризації та розвитку традиційних мистецтв с залученням робіт митців області.....	стор. 20
4.2	Виставки з популяризації та презентації творчості митців прикладного та образотворчого мистецтва, фотографії.....	стор. 20 - 22
4.3	Виставки дитячої творчості.....	стор. 22 - 23
5.	Організаційно-методична діяльність. Збереження і розвиток народної творчості	стор. 23 - 30
5.1	Методична та практична допомога закладам культури районів, міст і ОТГ Харківської області.....	стор. 23 - 28
5.2	Збереження і розвиток народної творчості та аматорського мистецтва.....	стор. 28 - 30
6.	Інформаційно-видавнича та медійна діяльність.....	стор. 30 - 34
6.1	Інформаційно-видавнича робота та формування довідково-інформаційного фонду.....	стор. 30 - 32
6.2	Медійне забезпечення діяльності ООМЦКМ.....	стор. 33 - 34

1. Основні підсумки діяльності КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва» у 2019 році

Комунальний заклад «ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА» (ООМЦКМ) – обласний культурно-дозвіллевий та науково-методичний заклад по відродженню, збереженню і розвитку народної творчості, аматорського та професійного мистецтва, координації діяльності осередків культури області незалежно від форм власності, створений згідно із рішенням Харківської обласної ради від 23 грудня 2010 року № 61-IV.

Штат центру укомплектовано кваліфікованими кадрами, що мають вищу освіту відповідного напрямку. Крім того, у центрі працюють: 6 кандидатів наук, мають почесні звання: Заслужений артист України – 4 особи, Заслужений майстер народної творчості України – 2 особи та Заслужений діяч мистецтв України – 1 особа. Структура закладу та розподіл обов'язків між заступниками директора погоджено та затверджено в Управлінні культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації. На кінець 2019 року чисельність працівників складала 77 одиниць.

Укладання та розірвання трудових договорів з працівниками закладу здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства України. Відповідно до графіку відпусток на 2019 рік щорічними основними та додатковими відпустками (згідно з колективним договором) скористалось 100% працівників, до основної щорічної відпустки виплачувалась матеріальна допомога у розмірі 30% посадового окладу.

Забезпечувалось раціональне та ефективне цільове використання бюджетних коштів, що передбачені для утримання закладу. Своєчасно та в повному обсязі здійснювались виплати заробітної плати, сплачувалися передбачені законодавством податки, збори та інші обов'язкові платежі, надавались до обласної ради копії штатного розпису, фінансові і бухгалтерські щоквартальні звіти.

Постійно приділялась увага дотриманню правил техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежного захисту та охороні навколишнього середовища, проводились інструктажі (навчання) з питань охорони праці та протипожежної безпеки працівників закладу по недопущенню нещасних випадків.

У 2019 році діяльність центру була зосереджена на виконанні основних завдань «Стратегії розвитку КЗ «ООМЦКМ» на 2018-2022 роки», а саме:

- підтримка аматорських творчих колективів області, підвищення їх виконавської майстерності, розвиток всіх жанрів народного мистецтва;

- збереження і розвиток народної творчості та аматорського мистецтва шляхом проведення на високому художньому та організаційному рівні видовищних культурно-масових заходів: міжнародних, всеукраїнських та обласних фестивалів, конкурсів, фольклорно-етнографічних свят, ярмарків, концертів, творчих звітів тощо;

- пропаганда творчого доробку художників і майстрів народної творчості Харківщини шляхом організації виставок образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, фотомистецтва, живопису, скульптури та ін.;

- вивчення та аналіз існуючого рівня організації методичної роботи в клубних закладах області, надання ефективної методичної та практичної допомоги працівникам закладів культури області; підвищення кваліфікації працівників закладів культури, їх інформаційно-методичне забезпечення;

- впровадження інноваційних технологій та соціально-культурних проектів.

Фахівцями ООМЦКМ підготовлено проект «Дослідження імплементації Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО на території Харківської області» для участі у грантовому конкурсі Українського культурного фонду, проведено роботу з уточнення інформації щодо моделювання мережі закладів культури Харківської області («Існуюча мережа закладів культури Харківської області» та «Проектна мережа закладів культури Харківської області»).

Для підвищення ефективності методичної роботи центру було розроблено анкету та проведено онлайн-опитування серед працівників закладів культури Харківської області.

Проведено науково-практичну конференцію «Традиційна культура в умовах глобалізації: синергія традиції та інновації», підготовлено та надруковано збірку матеріалів за її підсумками.

Протягом року фахівці ООМЦКМ долучились до міжнародних та всеукраїнських мистецьких заходів:

- Всеукраїнський фестиваль вертепів «Вертеп-Фест-2019»;
- культурно-мистецький захід «День вишиванки»;
- міжнародна акція «Ніч музеїв»;
- україно-американський благодійний проект «Незабутня Квітка», присвяченого пам'яті Квітки Цісик;
- міжнародна акція з обміну фотографій «Сушка».

За звітний період центром проведено 700 різноманітних культурно-просвітницьких та мистецьких заходів: фестивалі, конкурси, соціокультурні проекти, виставки декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заходи, приурочені до державних свят та пам'ятних дат, інтерактивні шоу-

програми, лекції з мистецтвознавства, кінопокази, творчі зустрічі з авторами виставок та відомими фахівцями галузі культури, екскурсії тощо. Заходи ООМЦКМ протягом 2019 року відвідало понад 85,0 тис. осіб, з яких 22,0 тис. діти.

2. Робота з охорони та збереження нематеріальної культурної спадщини

Відповідно до Наказу Міністерства культури України «Про уповноваження Українського центру культурних досліджень на науково-методичне забезпечення реалізації Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини» від 27.07.15 за № 548, доручення Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації ООМЦКМ в 2019 році активно продовжив роботу з виявлення, ідентифікації та збереження елементів нематеріальної культурної спадщини.

Робота у рамках проекту велася за такими основними напрямками:

- пошуково-дослідницька та архівна робота;
- консультації з активістами культури, представниками місцевого самоврядування та громадськими організаціями, розробка рекомендацій, координація локальних ініціатив;
- обробка пропозицій щодо фіксації елементів нематеріальної культурної спадщини (НКС) та внесення їх до обласного переліку;
- адміністрування Переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області та розміщення відповідної інформації на сайті ООМЦКМ;
- організація та проведення заходів з популяризації нематеріальної культурної спадщини, підготовка та поширення інформаційних матеріалів.

2.1. Робота з фондом фольклорних записів

У 2019 році продовжилася робота зі створення та наповнення Цифрового архіву фольклору Слобожанщини і Полтавщини, основу якого складають фонд експедиційних записів лабораторії досліджень нематеріальної культурної спадщини. Метою створення цього інтернет-ресурсу є активізація науково-дослідної роботи в царині традиційної культури Слобожанщини та популяризація нематеріальної культурної спадщини регіону. Тривала робота з долучення приватних збірок харківських фольклористів до архіву лабораторії досліджень нематеріальної культурної спадщини.

Продовжено співпрацю з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського Національної академії наук. В січні-лютому проведено фінальне корегування та ідентифікацію матеріалів фольклорно-

етнографічної експедиції «Стежками Слобожанщини», проведено підбір, систематизацію та опис архівних матеріалів, присвячених традиційній культурі етнічних українців Російської Федерації які були зібрані населеними пунктами Белгородської області (проживання етнічних українців) у 2006, 2011 та 2012 р.р. для розміщення у томі етнографічних матеріалів «Українці за межами України» видання «Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів».

2.2. Збирацько-дослідницька робота

У звітному році продовжено діяльність в рамках проекту «Традиційне вбрання Слобожанщини», що передбачає створення каталогу слобожанського вбрання на основі зібрань районних музеїв та приватних колекцій: збирання, систематизація та опис візуальних матеріалів (відео, фото, малюнків), присвячених елементам слобожанського народного вбрання, розробка структури каталогу, підготовка викрійок та схем вишивки, написання супровідних тестових матеріалів.

За участі Г.В. Лук'янець зібрані та підготовлені матеріали до виставки «Харківські старожитності», зокрема, старовинні рушники, вишиті червоним хрестиком в специфічній манері з центральних районів Харківщини (Зміївського, Первомайського, Нововодолазького та Валківського). Рушникові експонати виставки описані та зфотографовані для подальшого видання у вигляді буклету.

У звітній період збирацько-дослідницька робота також проводилася у форматі накопичування фото, відеоматеріалів, записів репетицій та концертів фольклорних гуртів під час підготовки та проведення творчих звітів, концертів, фестивалів.

2.3. Робота над Переліком елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області

Лабораторія досліджень нематеріальної культурної спадщини – структурний підрозділ ООМЦКМ, на який покладені обов'язки з документування елементів нематеріальної культурної спадщини та адміністрування Переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області. Станом на грудень 2018 року в Переліку знаходиться 10 елементів НКС, які представляють різні прояви нематеріальної культурної спадщини області: ремесла, обряди, виконавські мистецтва, традиційна їжа. Інвентаризація триває дотепер.

Елементи, включені до Переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області

з/п	Назва елементу	Рік фіксації	Ареал поширення
1.	Ремесло в'язання віників сел. Лиман Зміївського району	2015	селище Лиман Зміївського району Харківської області
2.	Традиції приготування та споживання сала у смт. Вільшани Дергачівського району	2016	смт. Вільшани Дергачівського району Харківської області
3.	Традиції різдвяних свят с. Киселі Первомайського району	2016	с. Киселі Первомайського району Харківської області
4.	Ремесло лозоплетіння у Лозовій	2016	Лозівський район Харківської області
5.	Традиція виготовлення ляльки-мотанки в смт. Малинівка Чугуївського району	2016	смт Малинівка Чугуївського району
6.	Гончарство Валківського району Харківської області	2016	Валківський район Харківської області
7.	Традиційна народна медицина на Ізюмщині	2016	Ізюмський район Харківської області
8.	Традиційна страва «юшка у три риби» Балаклійського району Харківської області	2016	Балаклійський район Харківської області
9.	Традиція випікання короваю села Огіївки Сахновщинського району Харківської області	2017	село Огіївка Сахновщинського району Харківської області
10.	Традиційне харківське коцарство (ткання коца на разбеях)	2018	м. Харків

Від представників Харківського району отримана пропозиція внесення елемента НКС «Будянський розпис» до Обласного переліку, у лютому 2019 року були надані консультації щодо заповнення облікової картки елемента НКС.

В ООМЦКМ створено «Коцарський куточок», що містить у собі коц, коцарський верстат з розпочатим на ньому виробом, твір-переможець конкурсу «Слобожанський сувенір» (ООМЦКМ, 2018), твір-переможець конкурсу «Крокове коло» 2019, QR-коди з посиланнями на сторінку сайту ООМЦКМ, де «Традиційне харківське коцарство» презентовано як елемент НКС Харківської області, та на сторінку віртуального музею елементів НКС України. Написана для Харківського історичного музею ім. М.Ф. Сумцова

лекція про коцарство для системи аудіогід музею, яка стане частиною нової етнографічної експозиції, що створюється до 100-річчя музею. Розроблено ескіз та технологічну картку коцу до 100-річчя ХІМ ім. М.Ф. Сумцова. Розроблено схеми та технологічні картки на виготовлення 7 зразків сувенірної коцарської продукції.

2.4. Висвітлення роботи лабораторії на сайті ООМЦКМ, публікації фольклорно-етнографічних матеріалів

Одним з пріоритетних напрямків роботи лабораторії – популяризація традиційної культури через різноманітні канали комунікації, зокрема Інтернет. У 2019 році рубрика лабораторії досліджень нематеріальної культурної спадщини на сайті ООМЦКМ постійно поповнювалася новими нотаціями експедиційних зразків, відео із записами програм та концертів фольклорної тематики за участю фольклорних колективів м. Харкова та Харківської області, новинами.

Продовжилася активна діяльність в соціальних мережах Facebook та SoundCloud, де співробітники лабораторії знайомлять користувачів мережі Інтернет з різними проявами традиційної культури Слобожанщини: мистецтвом, звичаями та обрядами, одягом, побутом і ремеслами.

2.5. Популяризація нематеріальної культурної спадщини у рамках наукових, розважально-просвітницьких заходів та у ЗМІ

21-22 червня проведено щорічну Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Традиційна культура в умовах глобалізації: синергія традиції та інновації». Цього року в роботі конференції взяли участь 125 науковців та досвідчених фахівців-практиків у галузі культури та мистецтва з різних міст України: Києва, Миколаєва, Івано-Франківська, Чернігова, Маріуполя, Кам'янця-Подільського, Одеси, Вінниці, Краматорська, Дніпра, Сєверодонецька, Полтави, Кривого Рогу, Миргорода та ін., а також із Білорусі, Республіки Молдова та Китаю. Серед учасників конференції 11 докторів наук та 38 кандидатів наук.

На цьогорічній конференції, особливу увагу було приділено питанням збереження традиційної культури в умовах полікультурного суспільства; значення фестивалів, конкурсів та наукових конференцій у вивченні, наслідуванні та популяризації традиційної культури в умовах глобалізації; відтворення і репрезентація фольклору як чинник збереження традиційної культури; творчість сучасних виконавців народної музики – приклад синергії традицій та інновації в мистецтві; роль етнолінгвістики у вивченні традиційної культури: дослідження мови через призму духовної культури етносу;

перспективи застосування елементів традиційної культури в системі навчання, виховання та всебічного розвитку молоді; поєднання традиції та інновації в роботі народних майстрів у процесі створення сучасних зразків декоративно-прикладного мистецтва; інноваційні форми презентації традиційної культури у просвітницькій діяльності музеїв, галерей, архівів, бібліотек; впровадження досягнень Іт-технологій у традиційну культуру – зразок синергії традиції та інновації тощо.

Другий день роботи конференції було присвячено ознайомленню з одним із елементів нематеріальної культурної спадщини Харківщини «Будянським розписом», який планується додати до Переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області. Виїзне засідання конференції було проведене у смт. Буди. Науковці оглянули експозицію Будянського краєзнавчого музею, присвячену історії та продукції Будянського фаянсового заводу, заснованого 1887 року промисловцем М.С. Кузнецовим («Товариство порцелянових і фаянсових виробів М.С. Кузнецова»).

Під час відвідування Будянської дитячої школи народного мистецтва учасники конференції взяли участь у майстер-класі з будянського розпису дізналися про особливості цієї техніки та провели круглий стіл, на якому обговорювалося актуальність включення техніки будянського розпису до Переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Харківської області.

Також фахівцями було проведено:

- семінар «Організація роботи з охорони нематеріальної культурної спадщини на місцевому рівні» для директорів РБК та фахівців закладів культури Харківської області;
- семінар-презентація «Традиційне харківське коцарство – тривіковий бренд міста та новий елемент НКС у Переліку Харківської області»;
- семінар «Нематеріальна культурна спадщина: виявлення, інвентаризація, популяризація» для фахівців закладів культури Херсонської області на базі Херсонського ОЦНТ;
- навчальний семінар з традиційної культури «Традиційне вбрання Харківщини» (Новомиколаївський СБК Шевченківського району);
- лекція «Нематеріальна культурна спадщина» на базі Обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів Харківської області;
- етно-гра «Закодоване щастя» на базі ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва»;
- лекція-показ на тему «Традиційне народне вбрання Харківщини» на базі ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва»;

- доповіді провідного методиста Г.В. Лук'янець та завідувача лабораторії досліджень нематеріальної культурної спадщини С. П. Коновалової на семінарі-практикумі «Слобожанське весілля: структура та особливості відтворення обрядодійства на сучасному етапі»;

- доповідь провідного методиста Г. В. Лук'янець про особливості харківського народного одягу, етнографічні дослідження та видання альбому «Традиційне народне вбрання Харківщини» на семінарі «Старовинна вишивка у сучасному контексті».

Співробітники лабораторії взяли участь у всеукраїнських заходах щодо охорони НКС в Україні, а саме:

- семінар «Оцінка потреб для зміцнення національного потенціалу України у розробці стратегії щодо захисту нематеріальної культурної спадщини» у рамках реалізації проекту ЮНЕСКО з охорони НКС в Україні (11 липня, м. Полтава, Полтавський краєзнавчий музей);

- II Всеукраїнська конференція «Імплементція Конвенції по охороні нематеріальної культурної спадщини: підсумки та перспективи» (10-12 грудня, м. Київ, прес-центр Міністерства культури України).

У 2019 році Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтв випустив промоційний календар «Нематеріальна культурна спадщина» Харківської області.

Налагоджена співпраця з профільними установами України: Херсонський обласний центр народної творчості, Луганський обласний центр народної творчості, Регіональне представництво Українського центру культурних досліджень у м. Кременчук, Обласний навчально-методичний центр підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів.

На рівні місцевих громад також ведеться постійна робота з популяризації елементів нематеріальної культурної спадщини, зокрема, тих, що включені до обласного Переліку.

3. Культурно-дозвілєва та творча діяльність

3.1. Організація масово-видовищних та культурно-мистецьких заходів

У 2019 році фахівці центру брали активну участь у проведенні та організації культурно-мистецьких заходів різного рівня.

ХІІ Фольклорний фестиваль зимового календаря «Святовид»

(12 січня), який з 2006 року збирає колядників та щедрувальників з усієї Харківщини. Своє мистецтво презентувало 32 творчі колективи, що становить понад 370 учасників, в репертуарі яких переважають автентичні твори, що впродовж століть лунали селами Слобідської України під час різдвяних та

новорічних свят. Цього року у фестивалі взяло участь більше колективів фольклорного спрямування ніж минулого, що свідчить про бажання підтримувати традиційну культуру, вивчати звичаї, обряди і передавати їх наступним поколінням. Колективи виконували обрядові пісні різдвяно-новорічного циклу, що лунали над Слобожанщиною впродовж століть. Пісенні тексти перепліталися з фольклорно-етнографічними матеріалами, що були записані співробітниками центру у експедиціях населеними пунктами Харківщини і виголошувалися ведучими. Слід відмітити, що колективи, крім обрядових пісень, розігрували невеликі дійства з рядженими, такі як «вертеп», «водіння кози». По закінченні фестивалю, учасники зі своїми колядками і щедрівками влилися колоною в святкову ходу ІІІ Всеукраїнського фестивалю «Вертеп-фест», по завершенню, на площі Свободи колективи взяли участь у всесвітній акції з виконання колядки «Нова радість стала».

ІІІ Обласний фестиваль малих сценічних форм «Колібри», присвячений Міжнародному дню театру (16-17 лютого). Цей фестиваль проводиться з метою презентації творчих ідей та досягнень камерного характеру, виступає площадкою для обміну досвідом і співтворчістю. У заході взяли участь 33 аматорські театральні колективи з 11 районів (Дергачівський, Зачепилівський, Зміївський, Куп'янський, Красноградський,

Краснокутський, Первомайський, Сахновщинський, Нововодолазький, Чугуївський, Шевченківський), 4 міст області (Ізюм, Лозова, Люботин, Мерефа), серед яких 12 з почесним званням «зразковий» («народний»). Завдяки проведеному заходу учасники фестивалю, керівники та вихованці

аматорських театральних колективів закладів культури Харківської області мали змогу обмінятися власним професійним досвідом і отримати ідеї для подальших творчих пошуків.

Регіональний конкурс читців «Вічне слово Кобзаря», присвячений творчості Т.Г. Шевченка (23 березня). Традиційний щорічний захід проводиться з метою залучення широких верств населення до літературного надбання українського художника і поета Т.Г. Шевченка та активізації на території області роботи в напрямі національно-патріотичного виховання дітей та молоді, виявлення та підтримки талановитих читців і поетів-аматорів Харківщини.

Конкурсна програма складалася двох номінацій: номінація «Виконавець» (один вірш або твір-проза з творчості Т.Г. Шевченка, або вірш про Шевченка, другий – вірш на вибір конкурсанта); номінація «Автор» (один вірш на вільну тему, другий – присвячений Т. Г. Шевченку) та проводилась у 2-х вікових категоріях: 1 категорія «Діти» (віком до 16 років включно) та 2 категорія «Дорослі» (віком від 17 років). У конкурсі взяли участь 40 учасників з 13 районів (Балаклійський, Близнюківський, Валківський, Дергачівський, Зачепилівський, Кегичівський, Лозівський, Первомайський, Печенізький, Сахновщинський, Харківський, Чугуївський, Шевченківський), 3 ОТГ (Золочівська, Малинівська та Нововодолазька) та 4 міст області (Куп'янськ, Лозова, Люботин та Первомайський).

XVIII Відкритий фестиваль традиційної народної культури

«Кроковес коло» для дітей та молоді. Фестиваль проводиться з метою залучення дітей та молоді до дослідження та відтворення найкращих зразків фольклорно-етнографічної спадщини свого краю. Головне завдання – залучення дітей до активної дослідницької і виконавської діяльності зі збереження звичаїв, обрядів, традицій, автентичного співу, національного вбрання та традиційних художніх ремесел. В рамках фестивалю проведено:

- **конкурс виконавських мистецтв** в номінаціях **«Фольклористично-етнографічні дієства»** (календарні свята, родинна обрядовість, вечорниці, дитячі ігри і розваги та інші жанри

фольклору); **«Автентичний гуртовий спів»**; **«Автентичний солоспів»**; **«Слобожанські оповідки»** (казки, легенди, перекази в прозі, які були записані на території Слобідської України). Участь у конкурсі взяли 19 фольклорних колективів і 24 сольних виконавця фольклорних та фольклористичних гуртків, музичних шкіл та студенти ВНЗ з 6 районів (Богодухівський, Дворічанський, Кегичівський, Нововодолазький, Чугуївський, Харківський), 5 ОТГ (Великобурлуцька, Зачепилівська, Малинівська, Малоданилівська, Чкаловська) та міст Лозова і Харків, всього 222 вихованця;

- конкурс **«Традиційні художні ремесла»**: номінації: **«Кераміка»**, **«Вишивка»**, **«Вироби з бісеру»**, **«Художній розпис»**, **«Витинанка»**, **«Писанкарство»**, **«Народна лялька»**, **«Вироби з соломки»**, **«Ткацтво»**, **«Різьблення»**, **«Плетіння з природних матеріалів»**. Участь у конкурсі взяли 143 вихованці гуртків та студій декоративно-прикладного мистецтва з 8 районів (Богодухівський, Валківський, Дергачівський, Зміївський, Кегичівський, Лозівський, Харківський, Чугуївський), 4 ОТГ (Золочівська, Наталинська, Нововодолазька, Чкаловська) та міст Ізюм, Лозова, Люботин, Чугуїв, Харків;

- **учнівська науково-практична конференція «Етнологія і фольклористика»**. Цього року коло тем конференції охоплювало такі напрями: музичний фольклор, усна народна творчість, дитячий фольклор, календарна обрядовість, родинна обрядовість, традиційний народний одяг, житло, ремесла, народна кухня, народні прикмети, обереги, народна метеорологія, народні вірування, демонологія тощо. 28 учасників представили для обговорення 26 дослідницьких робіт з етнографії краю з власними дослідженнями та матеріалами. Юні учасники конференції приїхали з 9 районів (Балаклійський, Богодухівський, Вовчанський, Дергачівський, Дворічанський, Зміївський, Нововодолазький, Харківський, Сахновщинський) та міст Куп'янськ, Харків, Чугуїв.

Заключний гала-концерт та нагородження переможців і учасників XVIII Відкритого фестивалю традиційної народної культури «Кроковес коло» для дітей та молоді. У заході взяли участь близько 250 учасників з 8 районів (Богодухівський, Дворічанський, Кегичівський, Нововодолазький, Чугуївський, Харківський), 5 ОТГ (Великобурлуцької, Зачепилівської, Чкаловської, Малинівської, Малоданилівської) міст Лозова і Харків. По закінченню гала-концерту були вручені дипломи та подарунки 19 сольним виконавцям та 10 фольклорним колективам в номінаціях: «Слобожанські оповідки», «Автентичний гуртовий спів», «Автентичний солоспів», «Фольклористично-етнографічні дійства» (ЦПКіВ ім. М. Горького).

У 2019 році проводились поетичні та музичні вечори, круглі столи, творчі зустрічі з авторами виставок, презентації книг, перегляди документальних стрічок про мистецтво та відеозаписів концертів класичної музики з колекції Е. Г. Чайки, новорічні заходи для дітей «Таємниця бабусиної скрині».

Проведено понад 50 науково-популярних лекцій з питань культури, мистецтва, історії з циклів: «Ex libris Михайла Красикова про мистецтво» лектор культуролог, історик, етнограф М. Красиков. «Репін – невідомий художник» лектор доктор мистецтвознавства О. Шило; «Фотографія в ХІХ столітті від технології до мистецтва», «Історія моди. Небезпечна мода минулого» лектор Ю. Харіна; «Мистецтво жити» лектори психолог, філолог, журналіст Л. Северіна та психолог Ю. Беляєва; з історії фотографії «Написано світлом» лектор В. Оглоблін; лекції з мистецтва фотографії «Драматургія кадру» лектор член Національного союзу фотохудожників України Т. Бутвіна та «Макро та мікро фотографія від малюнку до цифрового зображення» лектор О. Маляренко та інші.

3.2. Соціокультурні проекти

У 2019 році було продовжено роботу з організації та презентації соціокультурних проектів, які розкривають явища культури через твори мистецтва та із залученням художніх прийомів.

До 125-річчя Олександра Довженка реалізовано проект «ДовженкоFest», метою якого була популяризація, насамперед серед молоді, творчості геніального митця, українського кінорежисера-новатора, який використав свій талант для того, щоби показати світові душу українського народу.

В рамках заходу відбулися:

- інтерактивна виставка «Довженко – найбільш відомий у світі українець XX століття»;
- флешмоб «Харків читає Довженка», під час якого кожен бажаючий зміг прочитати уривок з будь-якого твору або щоденників чи листів О. Довженка;
- презентація книги відомого харківського кінознавця Володимира Миславського «Перше десятиліття кінематографічної творчості О. Довженка»;
- перегляд найбільш відомого фільму О. Довженка «Земля» у автентичному вигляді та з саундтреком від українського гурту «ДахаБраха» за участю Володимира Горпенко кінорежисера, кінознавця, доктора мистецтвознавства, професора Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.К. Карпенка-Карого, академіка Академії вищої школи, члена Національної спілки кінематографістів України;
- інтерактивний захід «Художня майстерня» (майстер-клас з малюнку шаржу та цікаві факти про О. Довженка художника);
- інтерактивний захід «Кіностудія» (майстер-клас з акторської майстерності, написання кіносценарію, режисури);

- інтерактивний захід «Редакція газети» (майстер-клас з блогінгу на основі цікавих фактів з літературного життя О. Довженка та з часу роботи у газеті);

- квест «Сторінками життя О. Довженка».

Особливістю у підходах до створення заходів цього проекту була орієнтація на сучасні засоби ретрансляції інформації: виставка та квест облаштовані QR-кодами, відсканувавши які можна прослухати аудіоекскурсію по виставці або виконати завдання квесту.

соціокультурний

Освітньо-виставковий проект «Дивовижна Україна: романтична країна»

Цьогорічна тема обрана з метою привернути увагу до інтеграції вітчизняних об'єктів показу до світового туристичного простору. Імена Оноре де Бальзака, Ференца Ліста, Олександра Пушкіна, Тараса Шевченка, Петра Чайковського, Яна III Собеського – добре знані і відомі в усьому світі, а історії кохання цих відомих людей, як і багатьох інших, що творилися на теренах України, підвищують меморіальну цінність її пам'яток. Цього року проект проводився спільно з Науково-методичним центром розвитку музеєзнавства і пам'ятокознавства ХГУ «Народна українська академія». Під час заходу проводились лекції, екскурсії, експозиція авторських фото Олени Жукової з усіх куточків України, які демонструють розмаїття нашої історико-культурної спадщини.

Соціокультурний проект еко-арту «Перетворення», організований спільно з РА «Іріс», спрямований на популяризацію в українському суспільстві теми відповідального споживання.

Сьогодні еко-арт є оптимальною альтернативою моделі інтенсивного споживання, а такі поняття як повільна мода, апсайклінг та утилізація стали невідмінною складовою еко-свідомої людини у сучасному діджиталізованому суспільстві. Виставка екологічного мистецтва являє собою створення особливих мистецьких витворів, привертаючи увагу громадськості до збереження навколишнього середовища через мистецтво, дає змогу долучитися до «світу перетворення» і на власні очі побачити предмети одягу та інтер'єру, виготовлені з найрізноманітніших матеріалів. В рамках заходу відбулась зустріч «Раціональне споживання і життя у стилі нуль відходів» з волонтерами міжнародної молодіжної організації AIESEC Nour (Туніс), Stella (Китай) та James (Індонезія) від проекту «Ecomind».

3.3. Участь у міжнародних, всеукраїнських та обласних культурно-мистецьких проектах

2019 року фахівці ООМЦКМ долучилися до низки різноманітних міжнародних, всеукраїнських та обласних культурно-мистецьких проектах:

III Всеукраїнський фестиваль колядок та вертепних колективів «Вертеп-фест – 2019».

Фестиваль розпочався з виступу колективів на сходах Харківського національного академічного театру опери та балету ім. М.В. Лисенка. Згодом пройшов парад вертепів вулицею Сумською. Після закінчення ходи на головній площі Харкова відбулася всеукраїнська акція

одночасного виконання колядки «Нова радість стала». В рамках акції одночасно з харків'янами «Нову радість» виконали колективи у 30 містах і селах України, а також у Лондоні, Відні, Карлсруе, Амстердамі, Празі,

Любліні та Прошовіце. Вперше, в рамках фестивалю, пройшли запальні «Етновечорниці» (зустріч колективів-учасників). Виступи вертепних колективів пройшли на центральній сцені парку ім. М. Горького, на арт-заводі «Механіка» та різних локаціях по місту. Учасники дійства

також завітали до лікарень, військового шпиталю, дитячих будинків та інших соціальних установ. Цьогоріч на фестиваль у Харкові з'їхалися 63 вертепні колективи з різних куточків України.

Україно-американський благодійний проект «Незабутня Квітка», присвячений пам'яті Квітки Цісик. Фахівці центру підготували та провели концерт до урочистого відкриття заходу, який відбувся в малій залі ХНАТОБу ім. М. В. Лисенко; реабілітаційну мистецьку програму для онкохворих «Квітка Цісик лікує» в Харківському обласному клінічно-онкологічному центрі; благодійний концерт «Квітка – Героям!» для воїнів-ветеранів війни, присвячений пам'яті Квітки Цісик, в Обласному Госпіталі ветеранів війни. Слова щирої вдячності організаторам митцям висловили засновник і продюсер проекту «Незабутня Квітка» Алекс Гутмахер, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації Анатолій Бабічев, генеральний директор Харківського обласного центру онкології Денис Скорий та директор Обласного госпіталю ветеранів війни Юрій Федченко.

В рамках міжнародної акції «Ніч музеїв»-«Музеї як культурні хаби» фахівцями центру проведено низку культурно-мистецьких заходів: акція «Арт-будильник», майстер клас з акварелі від авторів виставки «Дарую майстерність», вистава «Ей, хто тут» по твору В. Сарояна театру костюма «Аліса» КЗ «Харківський спеціальний навчальний виховний комплекс», вистава «Пригоди мімів» зразкового художнього колективу Театр ляльок «Жили-Були» КЗ «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості», презентація кращих відеороликів конкурсу «Оберігаємо життя», виступ вокального ансамблю «Астері», аудіо проект «Казко-грай» театру ім. П.К. Саксаганського (м. Біла Церква); в рамках виставки «Харківські старожитності»: презентація традицій виготовлення українського хліба від Ірини Цихманової, концерт Л. Хворост «Романс про минуле»; в рамках виставки «Дивовижна Україна: романтична країна»: інтерактивний квест, дискусія «Атрактивність історії у сучасному суспільстві: романтичний контекст історико-культурних та природних пам'яток», перегляд короткометражного фільму «Потоцкие, больше чем любовь».

Всеукраїнська акція «Парад вишиванок» цього року пройшла під гаслом «Одягни вишиванку з самого ранку». Під час культурно-мистецького заходу «День вишиванки» відбувся традиційний парад вишиванок (попереду всього дійства несли рушники, під час ходи люди співали українські пісні та щиро ділились своїми емоціями від єднання), святковий концерт на сходах ХНАТОБу ім. М.В. Лисенка та виставка-продаж робіт майстрів декоративно-прикладного мистецтва.

Культурно-мистецьке свято «Містерії Купала з Григорієм Варсавою» цього року відбулося у с. Сковородинівка Золочівського району

Харківської області на території Національного літературно-меморіального музею Г.С. Сковороди за підтримки Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації та сприянні Харківського обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва.

Упродовж дня гості та учасники мали змогу залучитися до прадавніх

українських вірувань за допомогою автентичних пісень, обрядових страв та традиційної атрибутики, на «Алеї майстрів» свої вироби демонстрували народні майстри Харківщини. Під час заходу відбулось фajer-шоу та театралізовані забави з відтворенням обряду потоплення Марени, пошуками цвіту папороті, ритуальним киданням віночків на воду та головним купальським вогнищем, висота якого сягала декілька метрів. Завершилася магічна купальська ніч яскравим феєрверком.

У заході взяли участь творчі колективи з 15 районів Харківської області та міста Харкова. 43 аматорські колективи і сольні виконавці підготували насичену концертну програму, яка тривала близько шести годин і була сповнена національного колориту.

ІХ Фестиваль науки, освіти і науково-популярної культури під відкритим небом «Наукові пікніки»

Культурні пікніки – подія мистецького едьютейнменту, освіти в розвазі, відбулася з ініціативи Харківського міського громадського об'єднання «Центр розвитку громад» та за підтримки Харківської міської ради й Українського культурного фонду. Харківські заклади культури, освіти, мистецтв, дозвілля та креативних індустрій

створили 27 освітніх локацій, на яких усі охочі могли, «граючись», навчитися певному хисту. В цьому році вперше пояснювали експерименти англійською мовою.

Співробітники ООМЦКМ в рамках цього заходу навчали дітей та дорослих традиційному харківському коцарству, слобожанським іграм, танцям і пісням та залучали глядачів ставати співучасниками дійства, зокрема до творчої майстерні по відтворенню традиційного весільного обряду, що активно побутував до середини ХХ століття. Крім того, у мешканців і гостей Харкова була можливість біля намету центру сплести крученик, пограти в настільні ігри.

Фахівці центру також долучилися до **обласних культурно-мистецьких заходів:**

- урочистості до Дня соборності України;
- урочиста церемонія покладання квітів до пам'ятника Т.Г. Шевченку з нагоди Дня народження великого Кобзаря;
- урочиста церемонія покладання квітів до Меморіалу Слави з нагоди Дня пам'яті та примирення, перемоги над нацизмом у Другій світовій війні;
- урочистості і святковий концерт до Дня Журналіста України;
- культурно-мистецькі заходи до Дня Конституції України;
- урочистості до Дня Державного Прапора України;
- урочистості до Дня Незалежності України;
- урочистості з нагоди Дня захисника України та Дня українського козацтва;
- обласний літературний конкурс ім. О.С. Масельського та урочисте нагородження переможців.

3.4. Діяльність творчих колективів центру

У 2019 році в ООМЦКМ працювало два творчих колективи: вокальне тріо «Обереги» у складі заслужених артисток України Л. Омельченко, О. Шишкіної, В. Осипенко та фольклорний ансамбль «Муравський шлях» (керівник заслужена артистка України Г. Лук'янець).

Творчі колективи центру жіноче вокальне тріо «Обереги» та фольклорний гурт «Муравський шлях» впродовж року проводили активну просвітницьку роботу, пропагуючи надбання української музичної та пісенної спадщини Слобідської України в заходах різного формату.

Вокальне жіноче тріо «Обереги» отримало Гран-прі на III Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Kirillovka-fest» (24-28 травня, смт. Кирилівка, Запорізька обл.), взяло участь у польсько-українському проекті «Gitara i piorem — warsztaty poezji spiewanej» («Гітара і ручка — майстерні співаної поезії») (19-26 серпня, м. Новий Лупков, Польща) та «Свято врожаю» (с. Осинове, Луганська обл.).

Фольклорний гурт «Муравський шлях» виступав у Храмі Іоанна Богослова після святкової служби на різдвяні свята та під час VI Робочої нарада з питань апробації та впровадження курсу «Культура добросусідства» в навчальних закладах України; брав участь у культурно-мистецькому святі «Містерії Купала з Григорієм Варсавою» (6 липня, Національний літературно-меморіальний музей Г.С. Сковороди, с. Сковородинівка Золочівського району), ювілейному поетичному вечорі Михайла Красикова (19 вересня, муніципальний центр культурних ініціатив «Чичибабін-центр»), у

Театралізованій екскурсії «Сватання на Гончарівці» в рамках Днів Європейської спадщини (20 вересня, пл. Конституції), зйомках відеороліка, присвяченого різдвяним святкам для програми «Новини ОТБ» телеканалу НТК України «Харківська регіональна дирекція» («ОТБ»).

Творчі колективи центру також постійно брали участь мистецьких та просвітницьких заходах ООМЦКМ: фестивалі, конференція, концерти, лекції, презентації, урочисті відкриття виставок образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва та т.і.

4. Виставкова діяльність

Виставкова діяльність є одним з інструментів популяризації та відродження традиційних мистецтв, презентації сучасного образотворчого мистецтва та фотографії, тому фахівцями ООМЦКМ приділяється велика увага цьому напрямку роботи.

У виставкових залах проводились тематичні та персональні виставки щодо популяризації та розвитку традиційних мистецтв, виставки сучасного образотворчого мистецтва та фотографії, виставки дитячої творчості.

Постійно велась робота з підготовки виставкових проектів сучасного та декоративно-прикладного мистецтва, надавалась методична допомога майстрам декоративно-прикладного мистецтва та художникам з приводу популяризації їх мистецтва та участі у різних мистецьких заходах Харкова та області, проводились урочисті відкриття виставок.

Під час роботи поточних виставок з декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва проводились екскурсії для учнів харківських шкіл, студентів, відвідувачів культурно-мистецьких та просвітницьких заходів центру, для груп соціально незахищених верств населення терцентрів соціального обслуговування м. Харкова тощо.

Центр співпрацює з майстрами народної творчості, професійними художниками та скульпторами Харківської області і України, сприяє творчому зростанню і популярності молодих авторів.

Виставкова діяльність постійно висвітлюється на сайті ООМЦКМ сторінка «Віртуальна галерея» <http://www.cultura.kh.ua>.

У 2019 році проведено 54 виставки з різноманітною тематикою.

4.1. Виставки щодо популяризації та розвитку традиційних мистецтв с залученням робіт митців області

- виставка ляльок-мотанок «Слобідські мотиви»;
- виставка петриківського та авторського декоративного розпису Олесі Вакуленко «Ой, радуйся земле»;
- виставка писанок «Вікно у Дивосвіт»;
- виставка старовинної вишивки «Харківські старожитності»;
- виставка художніх виробів сплєтених з соломки, кукурудзяного листя та інших матеріалів «Подих осені».

4.2. Виставки з популяризації та презентації творчості митців сучасного прикладного та образотворчого мистецтва, фотографії

- виставка «Дивовижна Україна: романтична країна»;
- виставка «Циркунівська майстерня»;
- виставка арт-об'єктів «Матерія світла»;
- виставка декоративного розпису Олени Щемур «Сад розписаних чудес»;
- виставка еко-арту «Перетворення»;
- виставка живописних творів американського художника Шрі Чинмоя «Птахи мріють про мир-свободу»;
- виставка живопису Карини Кучеренко «Веселка світла»;
- виставка живопису лауреата Міжнародної премії ім. В. Винниченка Наталі Мкртчян «Україна і Казахстан: єдиний культурний простір»;
- виставка клаптикового шиття «Чарівний світ жіночої душі»;
- виставка ляльок (казкових персонажів) «Казкова феєрія»;
- виставка мистецьких робіт Людмили Чередниченко «Талант має кожен»;
- виставка підсумків XX ювілейного Міжнародного репінського пленеру, організована спільно з культурним центром «Імідж» м. Чугуїв;
- виставка плаката «Народжені в Україні»;
- виставка робіт з художньої творчості працівників соціальної сфери «Талановиті люди – успішна країна»;

- виставка робіт конкурсу з художньої творчості працівників медичної галузі «Натхнення-2019»;

- виставка художніх творів сучасних словацьких та українських художників «Словаччина – Україна. Подих мистецтва», присвячена 100-річчю заснування Словаччини;

- обласна виставка художніх робіт учнів та викладачів Ізюмської художньої школи ім. Васильківського «Різдвяний подарунок Слобожанщині»;

- обласна виставка художніх робіт учнів та викладачів Лозівської дитячої художньої школи «Різдвяний подарунок Слобожанщині»;

- персональна виставка живопису Валентини Однолько «Ти живий поки тебе пам'ятають, а значить вічний»;

- персональна виставка живопису Генадія Валевахіна «Кольорова наснага»;

- персональна виставка живопису харківського художника Архімандрита Миколая (Анатолія Мороза) «Там в широкому полі воля... »;

- персональна виставка живопису харківського художника Віктора Тупіцина «Стежками буття»;

- персональна виставка живопису художника Дмитра Павленко «Вимір» (Харківський район);

- персональна виставка живопису Чжу Цзяньсюня «Кольоровий дотик»;

- персональна виставка з кольоропису Людмили Горбатенко «Всесвіт кольору»;

- персональна виставка репортажної фотографії письменника Віталія Михайлова «Кінозірки. Медіа-персони. Селебріті»;

- персональна виставка скульптури Любові Якіменко «Клумба»;

- персональна виставка художніх робіт харківського лікаря Ольги Прасол «Мій затишний світ»;

- персональна виставка художніх робіт харківської художниці Ірини Осетрової «Світ крізь себе»;

- персональна фотовиставка Валентини Білоусової «Натюрморт. Класика жанру та інше»;

- традиційна IX звітна виставка студентів та викладачів Харківського художнього училища «Дарую майстерність»;

- традиційна звітна виставка Обласної організації «Харківський фотоклуб» «FOCUSники», присвячена Дню фотографа;

- фотовиставка «Почуй мій голос»;

- фотовиставка автопортретів Тетяни Юрченко «РізнаЯ»;

- фотовиставка Олексія Василенко «Фарби краю землі»;

- фотовиставка переможців конкурсу театральної фотографії «5-та стіна. Театри Харківщини» (КЗ «ООМЦКМ», 2017 р.), присвячена до Дня Незалежності України;

- фотовиставка сучасних фотографів за підсумками конкурсу ім. З. Серебрякової «Нескучне: фотопогляди»;

- фото-есе харків'янина Миколи Колісника «Очікування зустрічі».

4.3. Виставки дитячої творчості

- виставка «Казковий світ бісеру» гуртка «Бісерна флористика» БК смт. Буди;

- виставка «Світ очима «Дивосвіт» учнів художнього профілю Люботинської школи-інтернату «Дивосвіт» та вихованців гуртка декоративно-ужиткового мистецтва «Дивосвіт»;

- виставка дитячої творчості «Весняні паростки»;

- виставка дитячої творчості «Кольорові фантазії» зразкового художнього колективу студії «Колібрі»

- КЗ «Центр дитячої та юнацької творчості №1»;

- виставка робіт учасників конкурс «Традиційні художні ремесла» XVIII Відкритого фестивалю традиційної народної культури «Крокове коло»;

- виставка творчих робіт Будянської дитячої школи народного мистецтва

«Квітів барвограй»;

- обласна виставка дитячого малюнка «Охорона праці очима дітей» в рамках Всеукраїнського конкурсу «Охорона праці очима дітей»;

- традиційна підсумкова Обласна виставка дитячих художніх робіт учнів-лауреатів та дипломантів обласних конкурсів «Надія Слобожанщини»;

- виставка робіт Валківської дитячої школи мистецтв «Українська витинанка».

5. Організаційно-методична діяльність. Збереження і розвиток народної творчості

5.1. Методична та практична допомога закладам культури районів, міст і ОТГ Харківської області

Основним напрямком організаційно-методичної роботи є оптимізація системи забезпечення організаційно-методичної підтримки діяльності закладів культури Харківської області.

Організаційно-методична діяльність охоплює різні напрямки: організація оглядів-конкурсів, збереження і розвиток народної творчості та аматорського мистецтва, інноваційна діяльність, гранти та інвестиції, моніторинг та аналіз діяльності клубних закладів області.

Сайт ООМЦКМ <https://www.cultura.kh> містить певний обсяг необхідної інформації для фахівців закладів культури області: від нормативних документів до переліку базової мережі закладів культури місцевого рівня.

Системна робота ООМЦКМ направлена на забезпечення професійної, методичної та практичної допомоги закладам культури та мистецтва Харківської області, надання методичної допомоги керівникам колективів в формуванні репертуару, роботи з фондovими матеріалами, роботи по організації збору та систематизації фольклорних записів, реконструкції зразків народного костюму, вивчення та аналіз існуючого рівня діяльності клубних закладів області.

Провідними спеціалістами проводились семінари для керівників колективів за жанрами мистецтва, для керівників гуртків та студій образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, фахівців закладів культури області, а саме:

- семінар-практикум «Викладання різноманітних технік плетіння в гуртках декоративно-прикладного мистецтва» для керівників гуртків декоративно-прикладного мистецтва Харківської області;

- семінар-практикум «Основні особливості виконання жіночого та чоловічого танцю» для керівників аматорських хореографічних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- майстер-клас з Оленою Худошиною «Здрастуй, Я!» в рамках проекту «Театральна лабораторія 29»;
- семінар-практикум «Організація роботи з охорони нематеріальної культурної спадщини на місцевому рівні» для директорів РБК та фахівців закладів культури Харківської області;
- семінар-практикум «Слобожанське весілля: структура та особливості відтворення обрядодійства на сучасному етапі» для керівників аматорських фольклорних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар-практикум «Партерна гімнастика. Історико-побутовий танець. Техніка безпеки на заняттях з хореографії» для керівників аматорських хореографічних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар-практикум «Розвиток співацького голосу: психологічні та методичні аспекти» для керівників аматорських вокальних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар-практикум «Старовинна вишивка у сучасному контексті» для керівників гуртків декоративно-прикладного мистецтва Харківської області;
- воркшоп «Тимбілдинг як основа ефективного розвитку театрального колективу» для керівників аматорських театральних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- майстер-клас онлайн «Експериментальні та перформативні методи художнього слова» для керівників аматорських театральних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар «Використання методу емоційної драматургії на уроках художньо-естетичного циклу, як засіб створення культуротворчих умов для розвитку особистості» для вчителів предметів художньо-естетичного циклу закладів загальної середньої освіти м. Люботина;
- обласний семінар «Вокально-технічні основи та прийоми класичного і естрадного співу» для керівників аматорських вокальних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- обласний семінар «Відновлення традиційного весільного обряду Слобожанщини» для керівників аматорських фольклорних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;

- обласний семінар «Режисура масових видовищних шоу, свят та урочистостей» для художніх керівників і керівників аматорських театральних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар «Актуальні можливості неформальної освіти та фандрайзингу» для працівників клубних закладів Харківської області;
- семінар «Традиції і сучасність у декоративно-прикладному мистецтві» для керівників аматорських фольклорних колективів закладів культури клубного типу Харківської області;
- семінар «Методика виконання базових елементів і танцювальних рухів Центральної України. Особливості слобожанського танцю» для керівників аматорських хореографічних колективів закладів культури клубного типу Харківської області.

Протягом 2019 року надано організаційно-методичну допомогу закладам культури районів, міст і ОТГ Харківської області в підготовці та проведенні понад 46 культурно-мистецьких заходів до ювілейних та пам'ятних дат, літературно-мистецькі вечори, художньо-мистецькі акції тощо.

У складі журі, судейської колегії, експертної ради співробітники ООМЦКМ надали практичну допомогу під час проведення 22 різноманітних фестивалів та конкурсів районного, обласного, регіонального, всеукраїнського і міжнародного рівня.

Були надані пропозиції та оформлено відповідний пакет документів щодо кандидатур номінантів на присудження іменних стипендій та щорічних Гранд-премій Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної ради в галузі культури і мистецтва в номінаціях: «Вокальне мистецтво», «Музичне мистецтво», «Театральне мистецтво», «Хореографічне мистецтво», «Декоративно-ужиткове мистецтво», «Нематеріальна культурна спадщина» та пропозиції щодо кандидатур номінантів на присудження щорічних премій ім. О.С. Масельського в галузі культури і мистецтва, фізичної культури і спорту, молодіжної політики.

Відділом інноваційних культурних проектів та міжнародного співробітництва проводилась робота по створенню бази культурно-мистецьких та соціокультурних проектів ООМЦКМ для участі у конкурсах грантових проектів Українського культурного фонду, програм Євросоюзу Culture Bridges та House of Europe, робота зі встановлення контактів із громадськими організаціями національних меншин та підтримки культурних взаємовідносин тощо.

Протягом звітного періоду відділом з інвестицій та соціально-культурного розвитку проводилася системна робота по збору даних від районних відділів (секторів) культури та туризму області, міст обласного

значення, ОТГ, обласних комунальних підприємств та закладів культури, мистецтва та освіти; проводилось узагальнення, систематизація, аналіз місячних, квартальних, річних звітів.

Здійснювалася робота по проведенню порівняного аналізу з матеріально-технічної бази, культурно-дозвілєвої роботи, показникам з питань капітальних і поточних ремонтів, щодо роботи систем опалення та оновленню бази даних паспортів всіх обласних клубних закладів.

Зібрана повна мережа закладів культури Харківської області станом на 01.12.2019 р.

Впродовж року здійснювався контроль за виконанням обласними комунальними підприємствами та закладами культури, мистецтва та освіти «Комплексного плану заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і пожежної безпеки у Харківській області в осінньо-зимовий період 2019-2020 років» та стану виконання заходів протипожежного захисту закладів культури (збір та узагальнення інформації).

Здійснювався контроль за виконанням заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями до закладів культури і мистецтва, створення реєстру закладів культури Харківської області, що потребують облаштування будівель засобами безперешкодного доступу.

Здійснювався збір, систематизація та надання інформації на засідання обласного штабу з організації підготовки господарського комплексу та об'єктів соціальної сфери до сталого функціонування в осінньо-зимовий період 2019-2020 років, здійснювався контроль щодо цільового використання коштів бюджетів всіх рівнів на будівництво реконструкцію, ремонт об'єктів культури. Було надано пропозиції до проекту Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2020 рік та протягом 2019 року проводився контроль щодо внесення змін до цієї програми.

Протягом року керівництво та провідні фахівці ООМЦКМ брали участь у різноманітних культурно-освітніх та просвітницьких заходах:

- регіональний форум «Децентралізація. Культурний сектор. Заклади культури: успіхи, виклики, можливості» (8 лютого, Харківська обласна бібліотека для юнацтва);
- зимова школа менеджменту Національної спілки театральних діячів України, курс лекцій і семінарських занять «Ідеологічний менеджмент: основи міфодизайну» (19-20 лютого, МКЦ ім. І. Козловського, м. Київ);
- семінар «Формування єдиного освітньо-культурно-спортивного простору громади. Культура», організатори та Управління культури і туризму ХОДА (14-15 березня, м. Харків, Центр розвитку місцевого самоврядування);

- семінар «Недержавні театри: право, маркетинг, можливості», організатор Національна спілка театральних діячів України (15-16 березня, м. Суми, Обласний театр для дітей та юнацтва);
- V модуль навчальної програми «Академія культурного лідера», організатори Міністерство культури України спільно із Goethe-Institut в Україні (18-20 квітня, м. Суми);
- IV Міжнародний Форум молодих вчених «Молоді дослідники в глобалізованому світі: перспективи та виклики» (19-20 квітня, м. Харків, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова);
- семінар «PR та Media Relation» в рамках проекту «Сезонні школи Національної спілки театральних діячів України» (17-19 квітня, м. Київ);
- Всеукраїнська конференція директорів ОЦНТ «Аналіз впливу сучасної інфраструктури на культурні інституції. Пошук та створення новітніх кейсів і використання їх з метою реалізації культурних ініціатив» (2-3 травня, м. Чернігів, Чернігівський ОЦНТ);
- круглий стіл «Соціокультурний вимір децентралізації: старий/новий досвід українських громад» (16 травня, м. Київ, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України);
- підсумкова конференція навчальної програми «Академія культурного лідера», організатори Міністерство культури України спільно із Goethe-Institut в Україні (19-20 червня, м. Київ);
- семінар «Оцінка потреб для зміцнення національного потенціалу України у розробці стратегії щодо захисту нематеріальної культурної спадщини» у рамках реалізації проекту ЮНЕСКО з охорони НКС в Україні (11 липня, м. Полтава, Полтавський краєзнавчий музей);
- обласний педагогічний форум «Роль освіти в зростанні інтелектуального, культурного, духовно-морального, економічного потенціалу суспільства та особистості» (28 серпня, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна);
- нарада Ради директорів обласних центрів народної творчості України (3-4 жовтня, м. Київ);
- форум Харківської реформаторської коаліції та харківського осередку Української академії лідерства «Реформи в Харкові: успіхи і виклики» (18 жовтня, м. Харків);
- нарада з керівниками структурних підрозділів у сфері культури місцевих державних адміністрацій та обласних центрів народної творчості за участю Міністерства культури України (21-23 жовтня, м. Київ, Національна бібліотека України ім. Я. Мудрого);

- «Школа культурного менеджменту та креативних індустрій 2019» за підтримки Українського культурного центру (5-8 листопада, м. Харків);
- «Школа культурного менеджменту та креативних індустрій 2019», заключний нетворкінг за підтримки Українського культурного центру (26-28 листопада, м. Івано-Франківськ);
- 37 Міжнародна краєзнавча конференція молодих учених «Сучасне краєзнавство в міждисциплінарному вимірі» (присвячується 175-річчю з дня народження І. Ю. Рєпіна)» (6 грудня, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна);
- нарада директорів обласних центрів народної творчості (14-18 грудня, м. Луцьк).

5.2. Збереження і розвиток народної творчості та аматорського мистецтва

З метою збереження, підтримки і розвитку народної творчості та аматорського мистецтва співробітниками ООМЦКМ разом з обласною атестаційною комісією ведеться робота з питань підтвердження та присвоєння звання «народний (зразковий) аматорський колектив (студія)». Протягом року провідні методисти консультували працівників клубних закладів Харківської області на базі ООМЦКМ, а також надавали методичну допомогу керівникам і учасникам аматорських творчих колективів, майстрам декоративно-прикладного мистецтва, керівникам студій та гуртків за різноманітним спрямуванням їх художньо-мистецької діяльності.

У Харківській області протягом 2019 року продовжувалась робота з підвищення ролі народних аматорських колективів в організації змістовного дозвілля населення, розвитку творчих здібностей їх учасників, збереження та пропаганди національних традицій.

У період з січня по грудень 2019 року, згідно наказу Управління культури і туризму ХОДА за № 22 від 18.01.2019 р. та плану роботи ООМЦКМ в закладах культури клубного типу системи Міністерства культури було проведено атестацію аматорських творчих колективів на присвоєння та підтвердження звання «народний (зразковий) аматорський колектив (студія)».

Впродовж звітнього періоду обласна атестаційна комісія здійснила 54 виїзди на творчі звіти з нагоди присвоєння та підтвердження почесних звань до 12 районів: Богодухівського, Валківського, Дергачівського, Зміївського, Золочівського, Кегичівського, Куп'янського, Первомайського, Сахновщинського, Харківського, Чугуївського, Шевченківського, 6 міст: Ізюм, Куп'янськ, Лозова, Первомайський, Чугуїв, Харків і 4 ОТГ: Мереш'янської, Наталинської, Пісочинської, Роганської.

У ході підготовки до атестацій було розглянуто 54 подання від відділів (секторів) культури райдержадміністрацій, міських рад і ОТГ на предмет присвоєння (підтвердження) звання, подовження репетиційного періоду, переносу запланованої дати творчого звіту, затвердження нової назви місцевим колективам художньої самодіяльності.

Усі колективи художньої самодіяльності, творчі звіти яких з подання керівників місцевих органів виконавчої влади з питань культури були включені до графіку засідань атестаційної комісії на 2019 р., зобов'язалися підготувати та провести звітні програми у відповідності до вимог «Положення про народний (зразковий) аматорський колектив (студію) закладів культури системи Міністерства культури України». Комісія задовольнила 50 клопотань стосовно колективів, художньо-мистецький рівень яких за результатами ознайомлення з їх творчими доробками, був визнаним таким, що відповідає статусу звання, а матеріальна база та просвітницька діяльність надали підстави вважати роботу цих колективів гідними почесного звання.

З 52 аматорських колективів, атестація яких була запланована на 2019 рік, зважаючи на рекомендації обласної атестаційної комісії, колегія Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації вирішила:

- 13 колективам присвоїти звання «народний» за наступними жанрами: вокальний – 6, інструментальний – 3, фольклорний – 2, хореографічний – 1, театральний – 1;
- 4 колективам присвоїти звання «зразковий» за наступними жанрами: хореографічний – 3, декоративно-ужитковий – 1;
- 16 колективам підтвердити звання «народний» за наступними жанрами: вокальний – 11, фольклорний – 3, театральний – 2;
- 17 колективам підтвердити звання «зразковий» за наступними жанрами: вокальний – 2, інструментальний – 1, хореографічний – 10, театральний – 2, декоративно-ужитковий – 2;
- 2 колективам перенести дату проведення творчого звіту з нагоди підтвердження звання «народний» (вокальний – 1, фольклорний – 1);
- 2 колективи перейменувати.

На сьогоднішній день у 27 районах, 6 містах і 23 ОТГ Харківської області при клубних закладах працюють з почесним званням 145 аматорських творчих колективів різних жанрів, з них «народних» – 82, «зразкових» – 63, зокрема: 55 вокальних (народних – 39, зразкових – 16), 39 хореографічних (народних – 5, зразкових – 34), 16 театральних (народних – 11, зразкових – 5), 18 фольклорних (народних – 18, зразкових – 0), 11 інструментальних (народних – 9, зразкових – 2), 1 оригінального жанру (народних – 0, зразкових – 1), 5 декоративно-ужиткового мистецтва (народних – 0, зразкових – 5).

Взагалі, впродовж 2019 року фахівці ООМЦКМ надавали всебічну системну методичну та практичну допомогу керівникам творчих колективів області за різними жанрами, було здійснено понад 170 виїздів до закладів культури Харківської області.

У поточному році продовжувалась робота з популяризації декоративно-прикладного та різних жанрів образотворчого мистецтва. В рамках програми «Розвиток мистецтв» проводились майстер-класи з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

6. Інформаційно-видавнича та медійна діяльність

6.1. Інформаційно-видавнича робота та формування довідково-інформаційного фонду

У 2019 році інформаційно-видавничий відділ здійснював систематичну роботу з інформаційного обслуговування діяльності центру, виконуючи завдання з популяризації закладу, привертання уваги широкого загалу до традиційної слобожанської культури, створюючи ефективні комунікаційні зв'язки між методистами, фахівцями та представниками традиційного і сучасного мистецтва на місцях.

Значну роль у популяризації діяльності центру серед фахівців у сфері мистецтва, культури та широких верств населення Харкова, України та за кордоном відіграє офіційний сайт ООМЦКМ www.cultura.kh.ua. На сайті розміщено інформацію про основні напрямки діяльності центру, про структурні підрозділи, основні жанри народної творчості, культурно-освітні заклади Харківської області, майстрів народної творчості Харківщини, кращі аматорські фольклорні, хорові, хореографічні, естрадні та театральні колективи області; інформація про колективи центру, анонси та підсумкові матеріали щодо проведення масово-видовищних та культурно-мистецьких заходів, віртуальну галерею виставок, які відбуваються у центрі, про майстер-класи, фото-, відео- та аудіо звіти, що стосуються діяльності центру, а також багато іншої корисної інформації.

Протягом року проводилась робота з відновлення і формування довідково-інформаційного, фольклорного, сценарного, аудіо та відео фондів на інтернет-ресурсі центру. Публікувались інформаційні та фото-звітні матеріали методичної та практичної допомоги керівникам і аматорським колективам області щодо підготовки та проведення творчих звітів на підтвердження почесних звань «народний» та «зразковий» концертних програм з нагоди святкування ювілейних дат творчої діяльності, участі у різних культурно-мистецьких заходах, фестивалях, конкурсах; організації роботи закладів

культури, проведення семінарів, для працівників закладів культури області із залученням провідних фахівців.

Анонсувалися місцеві, всеукраїнські, міжнародні фестивалі та конкурси різних фахів і напрямків культури та мистецтва (естрадний, хореографічний, фольклорний, декоративно-ужитковий, театральний та ін.), у яких могли б взяти участь творчі колективи та виконавці Харківщини.

Проведено роботу з редагування та підготовки до друку тез та статей до збірки матеріалів науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: синергія традиції та інновації». Електронний варіант збірки розміщено на сайті ООМЦКМ та надіслано усім авторам статей; друківані примірники передано авторам статей та надіслано до всіх провідних бібліотек України, Харківської області та профільних вищих навчальних закладів м. Харкова.

Фахівці ООМЦКМ підготували наукові статті до збірки матеріалів науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій»:

- «ДовженкоFest»: спроба поєднання традиційних та інноваційних форм» (О.Г. Бугайченко);
- «Шляхи підтримки української традиційної культури через залучення позабюджетного фінансування» (С.Г. Литовченко);
- «Поєднання традиції та інновації в творчій діяльності В. Ємця» (Н.М. Роман);
- «Поєднання традицій та інновацій у творах майстрів декоративно-ужиткового мистецтва на прикладі виробів у техніці «традиційного харківського коцарства» (І.З.-М. Шегда).

Здійснювалася систематична робота з інформаційного обслуговування діяльності ООМЦКМ. За звітний період на сторінках сайту ООМЦКМ в розділі «Методичний кабінет» в якості дистанційного надання організаційно-практичної допомоги було опубліковано інформаційні та фото- відеоматеріали щодо практичної допомоги провідних методистів керівникам та аматорським колективам області.

Постійно поповнювались інформаційні фонди, присвячені діяльності аматорських творчих колективів Харківської області, продовжується розробка методичних матеріалів для керівників аматорських творчих колективів, для керівників гуртків і студій декоративно-ужиткового мистецтва з використання природних матеріалів у декоративно-прикладному мистецтві, зібрано науковий матеріал для написання науково-методичної роботи «Мистецтво українських бандуристів за кордоном», систематично ведеться розробка положень про проведення культурно-мистецьких заходів, фестивалів і конкурсів, складаються

сценарні плани і текстові сценарії до різноманітних культурно-мистецьких заходів.

Ведуться спеціальні сторінки центру у соціальних мережах, що сприяє зростанню уваги широкого загалу, особливо представників молоді до подій, які проводяться працівниками центру, до культури взагалі, і, зокрема, до сучасного та традиційного мистецтва і народної творчості, яку представляють професіонали та аматори Харківщини.

У 2019 році велася робота зі встановлення комунікаційних зв'язків із громадськістю та ЗМІ для більш повного висвітлення заходів центру у ЗМІ і, відповідно, для залучення широких верств населення на культурно-масові заходи. До заходів готувалися прес-релізи та анонси та постматеріали.

Спеціалісти ООМЦКМ постійно співпрацювали зі ЗМІ, надавали коментарі за запитом журналістів щодо подій у культурному житті.

Постійно проводиться робота щодо створення дизайну та друку поліграфічної продукції для потреб ООМЦКМ: афіші, запрошення, сертифікати, дипломи, подяки, буклети тощо.

На виконання завдань затвердженої Стратегії розвитку ООМЦКМ на 2018-2022 роки реалізується мета: сформувати імідж ООМЦКМ як провідного сучасного компетентного доброзичливого професіонала у сфері збереження і популяризації надбань традиційної культури та сучасного аматорського мистецтва, на досягнення чого і спрямована PR-стратегія.

Постійно проводиться моніторинг публікацій про заходи центру у ЗМІ та соціальних мережах, поширюється інформація про заходи наших партнерів; робота з популяризації діяльності ООМЦКМ, анонсування культурно-мистецьких заходів у ЗМІ та на телебаченні.

Постійно проводиться моніторинг публікацій про заходи центру у ЗМІ та соціальних мережах, поширюється інформація про заходи наших партнерів, ведеться робота щодо популяризації діяльності ООМЦКМ та анонсування культурно-мистецьких заходів у ЗМІ та на телебаченні:

- програма «Твій ранок», філія ПАТ «НСТУ» «Харківська регіональна дирекція» («UA: Харків»);
- програма «Об'єктив-позиція», телерадіокомпанія «Simon»;
- прес-конференція організаторів XVIII Відкритого фестивалю традиційної народної культури «Крокове коло» для дітей та молоді, прес-центр «Накіпело»;
- програма «Мистецька країна», телеканал Р1;
- програма «АТН: Новості Харькова и Украины», телеканал АНТ;
- прес-конференція організаторів культурно-мистецького свята «Містерії Купала з Григорієм Варсавою», прес-центр «Накіпело».

6.2. Медійне забезпечення діяльності ООМЦКМ

Відділ з медіа-комунікаційного забезпечення у 2019 році займався створенням, розміщенням та популяризацією медіапродукції заходів, проведених ООМЦКМ та за участі його фахівців. Протягом року здійснювалась відеозйомка та відеомонтаж майже усіх культурно-мистецьких заходів центру, виконувалась підготовка та розміщення репортажних фотографій заходів.

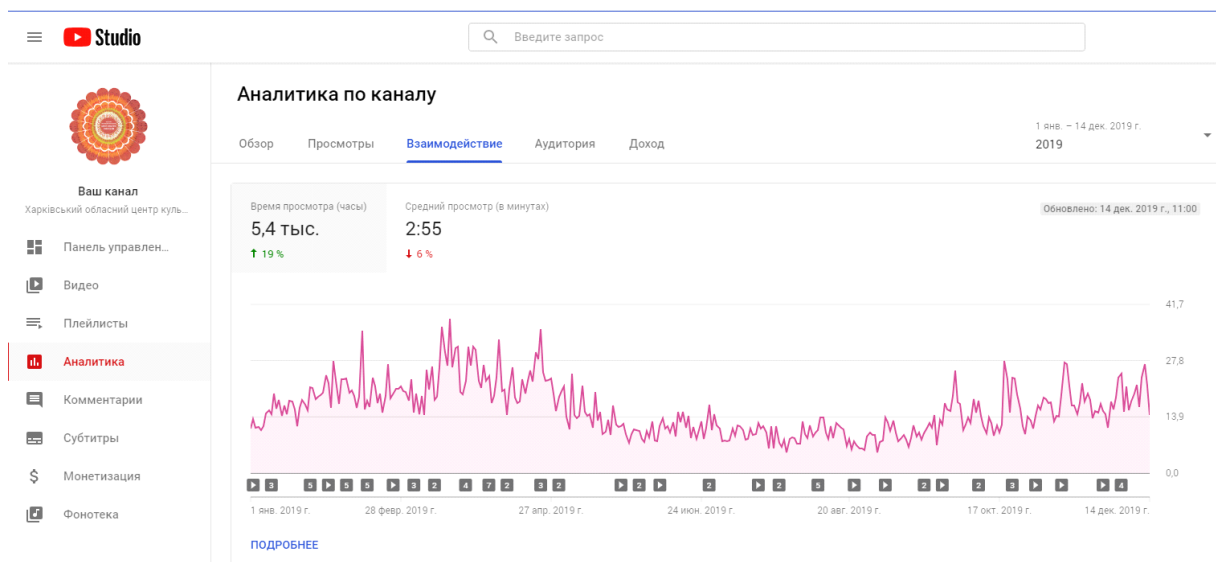
Відділом надавалась медіатехнічна допомога в організації культурно-мистецьких заходів, велась робота щодо обробки фотоматеріалів для проекту «Традиційне народне вбрання Слобожанщини» та буклету традиційних рушників для виставки «Харківські старожитності», створено презентаційний відео-ролик ООМЦКМ.

Фото та відеоматеріали розміщувались на сайті ООМЦКМ, у соціальних мережах та у відеохостингу You Tube.

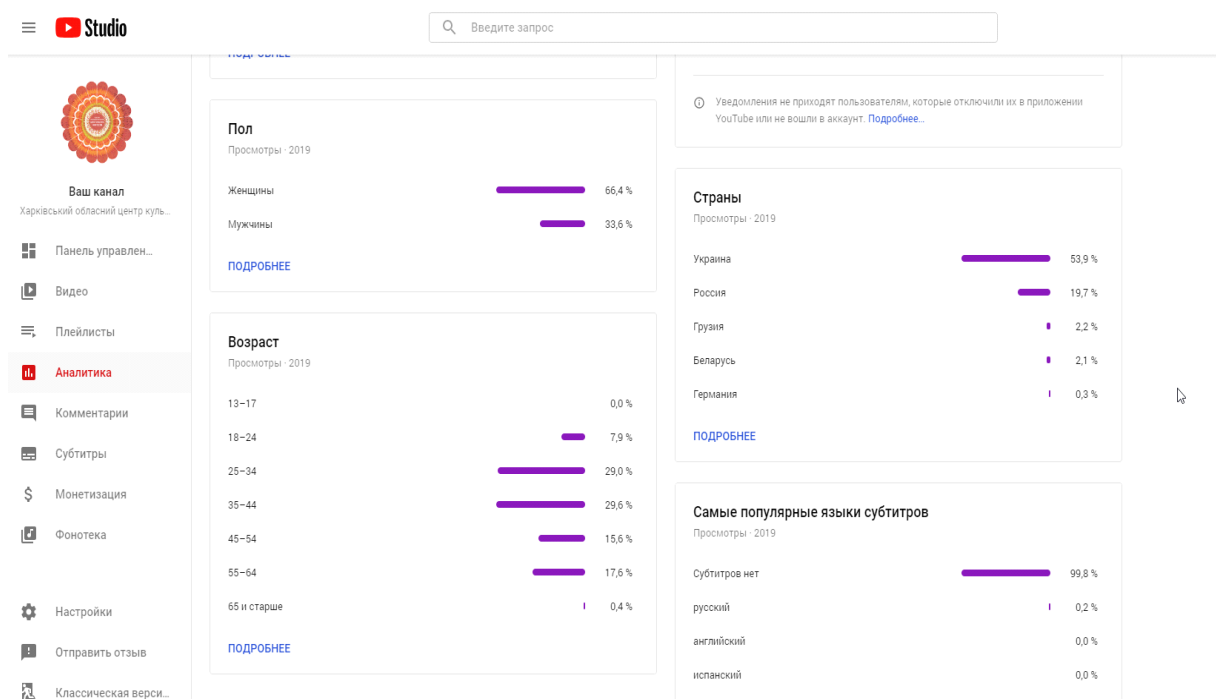
За рік було створено понад 267 медіапродуктів, які висвітлювали анонси заходів, рекламні та іміджеві ролики, концерти, семінари, відкриття виставок, творчі зустрічі тощо.

Загальний час перегляду за рік склав 5447,8 годин, загальна кількість переглядів за рік складає 111 844, середній перегляд (у хвиликах) 2:55 хвилин.

Протягом 2019 року на канал «Харківський обласний центр культури і мистецтва» підписалося 422 користувача, на теперішній час кількість підписників складає 1469. Кількість переглядів користувачами без підписки складає 108902, з підпискою – 2 961 перегляди.

Загальна інформація про підписників:

На каналі «Харківський обласний центр культури і мистецтва» у 2019 році опубліковано понад 267 відеосюжетів власного виробництва та відеосюжетів ЗМІ про діяльність ООМЦКМ.